

Мини граматика • Основи

12 конструкции от уроци 1, 2 и 3 — с обяснение и примери

1 словоред

Урок 1

Простото изречение е като в българския — подлог, сказуемо, после допълнение.

подлог + сказуемо + допълнение

我叫Явор。 Wǒ jiào Yavor. Аз се казвам Явор.
 你是中国人吗? Nǐ shì Zhōngguó rén ma? Ти китаец ли си?

Пробвай сам: подреди „студент / съм / аз“ по правилата на китайския словоред, след което свери в урока.

2 吗 ma

Урок 1

Частицата 吗 създава въпросителни изречения от типа „ли“. Винаги стои в самия край.

изречение + 吗?

Nǐ jiào shénme míngzì ma

✗ 你叫什么名字吗? — грешно, НЕ се слага, когато в изречението има друга въпросителна дума

✓ 你是中国人吗? Nǐ shì Zhōngguó rén ma? Ти китаец ли си?

Правило за паметта: щом изречението вече има въпросителна дума (什么, 哪里, 谁, 怎么样...), 吗 не му трябва.

3 不 bù

Урок 1 / 3

Правим отрицание на глагол или прилагателно с 不 пред него. Пред 4-ти тон звучи bú (2 тон).

不 + глагол / прилагателно

我不是中国人。 Wǒ bú shì Zhōngguó rén. Аз не съм китаец.
 我不去。 Wǒ bú qù. Аз не отивам.

Слушай тона: 不 пред друг 4 тон се чете bú (2 тон), но пред 1, 2 и 3 тон си остава bù (4 тон).

4 很 + прилагателно *hěn*

Урок 2

С прилагателно НЕ ползваме 是 — слагаме 很 пред него, дори без силен смисъл на „много“.

подлог + (很) + прилагателно

✓ 上海很大。 *Shànghǎi hěn dà.* Шанхай е голям.

✗ а не 上海是大。 *Shànghǎi shì dà.*

✓ 我很好。 *Wǒ hěn hǎo.* Аз съм добре.

✗ а не 我是好。 *Wǒ shì hǎo.*

Най-честата грешка на българите: ✗ 我是高兴。(Аз съм щастлив). ✓ 我高兴。

прилагателното никога не върви директно със 是

5 也 *yě*

Урок 2

„Също“, стои ПРЕДИ глагола или прилагателното.

подлог + 也 + сказуемо

我也是大学生。 *Wǒ yě shì dàxuésheng.* Аз също съм студент.

他也很好。 *Tā yě hěn hǎo.* Той също е добре.

Сравни с българския: „аз също съм“ — 也 стои точно там, където го поставяме и в българския.

6 的 *de*

Урок 2 / 3

Показва притежание. В разговорна реч между близки хора често се пропуска.

притежател + 的 + притежавано

我(的)家在上海。 *Wǒ (de) jiā zài Shànghǎi.* Моят дом е в Шанхай.

你(的)妹妹是学生吗? *Nǐ (de) mèimei shì xuéshēng ma?* По-малката ти сестра ученичка ли е?

我爸爸 (без 的) е също толкова правилно, колкото и 我的爸爸

7 在 zài съм (за местоположение) предлог „В/ВЪВ“

Урок 2

Показва местоположение — къде се намира нещо или някой.

подлог + 在 + МЯСТО

подлог + сказуемо + 在 + допълнение

我在中国。 Wǒ zài Zhōngguó. Аз съм в Китай.

我住在上海。 Wǒ zhù zài Shànghǎi. Аз живея в Шанхай.

Най-честата грешка на българите:

✗ 我是在保加利亚。 Wǒ shì zài Bǎojiālià. ✓ 我在保加利亚。 Wǒ zài Bǎojiālià. (Аз съм в България).

Когато казваме, че някой е някъде, тогава използваме само 在 без 是.

8 个 ge

Урок 3

Универсалният класификатор — между числото и съществителното, повечето са с него. А ако не си спомняш специфичния за тези, които имат такъв, този е резервен вариант.

число + 个 + съществително
този/онзи

一个人 yí ge rén един човек

这个家 zhè ge jiā този дом/това семейство

Забележи тона: — пред 个 звучи yí (втори тон), не yī.

9 和 hé

Урок 3

Свързва само съществителни или местоимения — НИКОГА не свързва две цели изречения.

същ./местоим. + 和 + същ./местоим.

爸爸和妈妈 bàba hé māma татко и мама

我有一个哥哥和一个弟弟。 Wǒ yǒu yí ge gēge hé yí ge dìdì. Имам по-голям и по-малък брат.

„Отивам и уча“ НЕ е ✗ 去和学习 — 和 не свързва глаголи/изречения.

10 都 *dōu*

Урок 3

„Всички / и..., и..." — стои между подлога и сказуемото, никога преди подлога.

подлог + 都 + сказуемо

我们都学习汉语。 *Wǒmen dōu xuéxí Hànyǔ.* Ние всички учим китайски.

我爸爸和妈妈都是中国人。 *Wǒ bàba hé māma dōu shì Zhōngguó rén.* И баща ми, и майка ми са китайци.

✗ 都他们在保加利亚。 — 都 не е в началото на изречението дори когато значи „всички те" (他们都).

✓ 他们都在保加利亚。

11 4-те начина да кажеш „да"

Урок 3

是, 是的, 对 и 对的 са практически равностойни — избираш по усет, не по правило.

是 · 是的 · 对 · 对的

对的!

Duì de!

Точно така!

是的, 你呢?

Shì de, nǐ ne?

Да, ами ти?

对(的) звучи малко по-разговорно от 是的. Ако във въпроса е 对 или 是, използваш го и в отговора.

A: 你也是中国人, 是吗? B: 是的. A: 你 също си китаец, нали? B: Да.

12 呢 *ne*

Урок 1

Кратък начин да върнеш въпроса — „а ти?". Слага се директно след дума/местоимение, не е цяло самостоятелно изречение.

дума/местоимение + 呢?

我很好, 你呢? *Wǒ hěn hǎo, nǐ ne?* Аз съм добре, а ти?

她呢?

Tā ne?

Ами тя?

呢 пести цяло изречение — вместо да повтаряш въпроса, съставяш кратък въпрос с 呢